

Ανακοίνωση¹

Διπλωματία και στρατηγική των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων

11ος κύκλο. Θέμα Εξετάσεις στις 27/6/2016

Π. Ήφαιστος

Οι εξετάσεις θα διεξαχθούν σε αναφορά με το πεδίο που περιγράψαμε ως περιεχόμενο του μαθήματος και στην βάση των διδαχθέντων στα σεμινάρια, καθώς επίσης και σε αναφορά με την βιβλιογραφία που κατά καιρούς αναφέρθηκε. Τα πεδία, όπως είπαμε, αφορούν

- τις εθνικές στρατηγικές των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων (εξωτερική πολιτική ευρύτερα και πιο ειδικά ευρωπαϊκή πολιτική και ευρωατλαντικές σχέσεις),
- τις διατλαντικές σχέσεις μετά το 1945 υπό ένα ευρύτερο διαχρονικό πρίσμα,
- τον διαμορφωτικό τους ρόλο στην ευρωπαϊκή πολιτική και
- πιο ειδικά την δημιουργία, εξέλιξη, διαμόρφωση και φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και την αμφίπλευρη εξέλιξη των πραγμάτων (τόσο σε επίπεδο Ευρώπης / ΕΕ όσο και της Αμερικανικής στρατηγικής) μετά το 1992.
 - Αυτά ασφαλώς μας οδηγεί στην κατανόηση των βαθύτερων διαμορφωτικών δυνάμεων, των αξονικών ζητημάτων και των διλημάτων ή προβλημάτων στην αιχμή των εξελίξεων.

Στέκομαι στην κύρια βιβλιογραφία.

- Για τις **Ευρωατλαντικές σχέσεις** είναι το ομώνυμο βιβλίο Αρβανιτόπουλος / Ήφαιστος τόσο στο πρώτο κεφάλαιο όπου εξετάζονται εκτενέστερα τόσο τα διατλαντικά ζητήματα μετά το 1945 και οι γεωπολιτικές πτυχές όσο και οι ιδιομορφίες των ευρωατλαντικών σχέσεων όπως εξελίχθηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο του κ Αρβανιτόπουλου.
- Το σύνολο των ζητημάτων αυτών με έμφαση τις στρατηγικές των μεγάλων δυνάμεων και άξονα το γερμανικό ζήτημα πριν και μετά τους δύο παγκόσμιους πολέμους είναι στο βιβλίο «**Διπλωματία και στρατηγική των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων, Γαλλία, Γερμανία, Μεγάλη Βρετανία**».
 - Πέραν αυτονόητων επισημαίνω την ανάγκη συγκριτικής κατανόησης της Βρετανικής και Γαλλικής στρατηγικής τόσο σε μια τρισδιάστατη προσέγγιση.
 - Οι καθαυτό εθνικές στρατηγικές, η συνάρτησή τους με την Αμερικανική στρατηγική και η σύνδεσή τους με το Γερμανικό ζήτημα.
 - Το Γερμανικό ζήτημα εξετάζεται στο κεφάλαιο 5 υπό ένα διαχρονικό πρίσμα.
 - Υπογραμμίζω ότι στο κεφάλαιο 6 ενώνονται τα νήματα σε αναφορά με την εξέλιξη του Γερμανικού, την σύνδεση με την Αμερικανική στρατηγική και την εξέλιξη της Ατλαντικής συμμαχίας (πάντα σε συνάρτηση με τις ευρωπαϊκές προσπάθειες για από κοινού άμυνα/διπλωματία).
 - Το κεφάλαιο 6 επίσης εκτός από την θεωρία patron-client relations που συνδέει την στρατηγική των τριών ευρωπαϊκών δυνάμεων με τις σχέσεις τους με τις ΗΠΑ, γίνεται και μια εκτενής εμπειρική μελέτη των στρατηγικών, οικονομικών και άλλων πτυχών που αφορούν την ΟΝΕ.
 - [βλ. και την εξής παρέμβαση στο διαδίκτυο στην οποία παραθέτω και το σχετικό τομέα του

¹ Ο συν-διδάσκων συνάδελφος Καθηγητής Άρης Τζιαμπήρης ενδέχεται να κάνει ξεχωριστή ανακοίνωση. Σε κάθε περίπτωση, αυτά που εγώ ανέφερα στην τάξη για την φάση πριν τον Μπίσμαρκ, κατά την διάρκεια της εποχής του Μπίσμαρκ και μετά, εκτιμώ ότι δένουν συμπληρωματικά με αυτά του κ Τζιαμπήρη

κεφαλαίου 6 του «Διπλωματία και στρατηγική των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων»: ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΣΥΓΚΥΡΙΑ. «Πελατειακές σχέσεις» («patron-clientrelations»)... <http://wp.me/p3OIPy-Oa>]

- ο Οι πτυχές αυτές όπως θα έχετε ήδη διαπιστώσει ενέχουν ερμηνευτική διάσταση στην αιχμή των εξελίξεων των τελευταίων ετών και κατά την εκτίμησή μου τις επόμενες δεκαετίες ανάλογα και αντίστοιχα με την εξέλιξη των ευρωστρατηγικών και ευρωατλαντικών και ιδιαίτερα της θέσης και ρόλου της Γερμανίας.

Τα πιο πάνω γνωστικά πεδία συνδέονται άμεσα με την διδασκαλία περί την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση του προηγούμενου εξαμήνου. Όποιοι αισθάνονται ότι έχουν κενά γνώσης για το πώς συνδέονται μπορούν να ανατρέξουν και σε προγενέστερα κείμενα. Για δικά μου κείμενα βλ. κυρίως το «**θεωρία διεθνούς πολιτικής**» αλλά και στο «**Κοσμοθεωρητική Ετερότητα και αξιώσεις πολιτικής κυριαρχίας, Ευρωπαϊκή άμυνα, ασφάλεια και πολιτική ενοποίηση**» όπου στα κεφάλαια 13-18 γίνεται μια μεγαλύτερη θεωρητική και εμπειρική / περιπτωσιολογική εμβάθυνση.

Οι απαντήσεις σε αναφορά με τα σύγχρονα ζητήματα ως είθισται αναλύονται όχι με δημοσιογραφικούς όρους αλλά στην βάση

- α) των διαχρονικών στρατηγικών επιλογών των δρώντων,
- β) της θεωρίας διεθνών σχέσεων και της θεωρίας ολοκλήρωσης και
- γ) στην περίπτωση των ευρωστρατηγικών συνδεδεμένα με τις ευρωατλαντικές σχέσεις και της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
 - ο Όπως είπαμε και στην τάξη συνεκτιμάται δεόντως η κατανόηση που έχετε για τους διαχρονικούς άξονες, τις βαθύτερες διαμορφωτικές δυνάμεις, τους σταθμούς και τις προεκτάσεις των εκάστοτε αποφάσεων, καθώς επίσης και η προσπάθεια διατύπωσης οξυδερκών εκτιμήσεων που δείχνουν ότι διαμορφώσατε θέση και άποψη εδρασμένη στην γνώση των πεδίων που διδάχθηκαν.
- Για το Γερμανικό ζήτημα «**Το γερμανικό ζήτημα υπό το πρίσμα της κρίσης της περιόδου 2009-12 και η πορεία της ΕΕ**» μπορείτε να συμβουλευτείτε και την εισήγηση στην διεύθυνση <http://www.ifestosedu.gr/111GermanikoEE.htm>
- Για το γεωπολιτικό πλαίσιο αλλά και την δυναμική εξέλιξη των ευρωστρατηγικών και ευρωατλαντικών βλ. επίσης και τις εισηγήσεις συνεδρίων:
 - ο «**Οι προοπτικές της Ευρώπης στους τομείς της άμυνας, της ασφάλειας και της στρατηγικής**» <http://www.ifestosedu.gr/130%CE%9F%CE%B9%20%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%BF%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CE%95%CF%85%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B7%CF%82%20%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82%20%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B5%CE%AF%CF%82%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CF%83%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82.htm> όπου παρατίθεται τόσο το Ελληνικό όσο και το αγγλικό κείμενο της εισήγησης.
 - ο Επίσης για την γεωπολιτική διάσταση υπό ένα ευρύτερο πρίσμα βλ. «**ΠΕΡΙΜΕΤΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΑΣΙΑΣ: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ**». Συν παράρτημα

ορισμών, βασικών πτυχών και σύνδεση με Ελλάδα) <http://wp.me/p3OIPy-1iU>

Για το δημοψήφισμα στην Μεγάλη Βρετανία ανεξαρτήτως αποτελέσματος (του οποίου οι προεκτάσεις προβάλλονται στο μέλλον προς το παρόν απρόβλεπτα).

- Π. Ήφαιστος, **ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΕΙΣΜΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ ΣΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΕΕ, Η ΒΡΕΤΑΝΙΑ, ΟΙ ΠΛΑΝΗΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΙΣΧΥΡΑ ΚΡΑΤΗ** <http://wp.me/p3OqMa-14d>
 - Το κείμενο αυτό είναι συνέχεια της παρέμβασης **ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΕΙΣΜΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ ΣΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Η ΒΡΕΤΑΝΙΑ** <http://wp.me/p3OIPy-rf> στο οποίο παρατίθεται ο λόγος του Κάμερον το 2014 και ο σχολιασμός του με βάση τους πάγιους στρατηγικούς άξονες της Μεγάλης Βρετανίας.
 - Για το ίδιο βλ. επίσης το <http://www.ifestosedu.gr/111SEUstrategicIssues.htm>
- Για τις βαθύτερες προεκτάσεις στο διπλωματικό και πολιτικοοικονομικό πεδίο λήψεως κρατικών αποφάσεων αλλά και για τον τρόπο που οι διατυπώσεις, οι εμπειρικές γνώσεις και η κατανόηση των προσανατολισμών συνδέονται με την α) πολιτική πρακτική και β) με την θεωρία που διδαχθήκαμε βλ. «**Τρεις έγκαιρες προειδοποιήσεις: ONE-Ελλάδα**» <http://www.ifestosedu.gr/111ONEGreeceWarning.htm>.
 - Πιο συγκεκριμένα αυτά τα 3 σύντομα κείμενα όπως και σε πολλά άλλα που είχαν δημοσιευτεί την δεκαετία του 1990, κανείς διαπιστώνει ότι οι διατυπώσεις αντλούν ευθέως από την θεωρία, η οποία συνδέεται περιγραφικά και ερμηνευτικά με την πράξη. Σκοπός είναι να εκφραστούν εκτιμήσεις για τις αποφάσεις του κράτους επί σημαντικών πολιτικο-οικονομικών / στρατηγικών αποφάσεων. Δηλαδή, η γνώση που αποκτάται τόσο στα θεωρητικά όσο και στα εμπειρικά πεδία, σκοπό έχει να σας προετοιμάσει για μια γόνιμη συμμετοχή –ως κρατικοί λειτουργοί, ως μέλη μέσω επικοινωνίας, ως μέλη επιχειρήσεων και ως πολίτες– στην λήψη πολιτικοοικονομικά και στρατηγικά ορθολογιστικών αποφάσεων του κράτους.
 - Τονίζοντας περαιτέρω αυτή την πτυχή θα προσέξετε ότι αντλώντας από την θεωρία και την εμπειρία εκτενέστερων κειμένων στα σύντομα αυτά κείμενα γίνεται μια σύντομη περιγραφή των δομών και των λειτουργιών όπως εξελίσσονται και όπως προσανατολίζονται. Έτσι, ενώ δεν έχουν τον χαρακτήρα «προτάσεων πολιτικής» ή «προβλέψεων» και παρά το γεγονός ότι εντάσσονται στις εν θερμώ εξελίξεις, οι εκτιμήσεις καταλήγουν σε εκτιμήσεις που δύο δεκαετίες μετά αποκτούν (στην συγκεκριμένη περίπτωση δυστυχώς) προσδιορισμό των ορθολογιστικών αποφάσεων μαθηματικής περίπου ακριβείας. Αυτά τονίζονται για να υπογραμμιστεί, επαναλαμβάνεται, η σημασία της περιγραφικής και προσανατολιστικής γνώσης για την πολιτική πράξη. Κατά τα άλλα θεωρώ ότι συνιστούν Αλφαβητάριο χωρίς την γνώση του οποίου δεν είναι δυνατό να λαμβάνονται ορθολογιστικές αποφάσεις.

Για οτιδήποτε θέλετε μπορείτε να επικοινωνείτε ηλεκτρονικά με τους διδάσκοντες, όσον με αφορά στο info@ifestosedu.gr

